

SEINÄJOEN
KULTTUURI-
PALVELUT

Seinäjoki
KULTTUURI

2
0
2
1

Sisältö

Alkusanat.....	3
Kaikukortilla maksutta kulttuurin pariin.....	4
Julkinen taide muovaa kaupunkikuvaa.....	8
Lastenkulttuurin juhlaa.....	10
Seinäjoen kulttuuripalvelut 2021.....	14
Harrastamisen iloa kouluilla.....	16
Töissä taidekohun keskellä.....	18
Missä on kulttuurin paikka?.....	20
Poimintoja vuoden toiminnasta.....	22
Tunnuslukuja.....	27

JULKAISIJA:	Seinäjoen kaupungin kulttuuripalvelut
TOIMITUSKUNTA:	Aila Taivalmäki Eija Saariaho Jarkko Salo Katariina Vestergård Maya Syrjälä Pii Anttila Päivi Alaniska Sanna Karimäki-Nuutinen Tanja Huuskonen
TAITTO:	Katariina Vestergård

Alkusanat

**Seinäjoen kaupunki valmis-
telee kaupunkistrategiaa.
Tätä prosessia varten olem-
me tehneet kyselyitä, joihin
olemme saaneet vastauksia
niin asukkailta, yrittäjiltä
kuin yhteisöiltäkin. Suurim-
man osan vastaajien mieles-
tä Seinäjoen tekee erityi-
seksi laaja kulttuuritarjonta.
Sen olen itsekin paluumuut-
tajana saanut todeta pitävän
paikkansa.**

Osa Seinäjoen laajasta kult-
tuuritarjonnasta tuotetaan
kaupungin kulttuuripalve-
luiden toimesta. Kaupunki
tuottaa kulttuuripalveluita
sinne, missä niille on ky-
syntää ja tarvetta ja missä
asukkaat jo luontaisesti
ovat. Näitä paikkoja ovat
mm. päiväkodit, koulut sekä
tehostetun palveluasumisen
yksiköt.

Kulttuuripalvelut on tehnyt
jo vuosia tavoitteellista ja
periksiantamatonta työtä
kulttuurin kiinnittämiseksi
osaksi erilaisia palveluko-
naisuuksia. Tuottamalla
kulttuuria rakenteissa ja
tekemällä yhteistyötä eri
toimijoiden kesken saamme
aikaan uskomattomia tuo-
tantoja ja mahtavia tarinoi-
ta, puhumattakaan niistä
vaikuttavista elämyksistä,
jotka koskettavat kulttuurin
kokijoita.

**Julkinen taide
elävöittää kaupunkia**

Minusta julkinen taide on
elävän kaupungin merkki.
Nämä merkit täyttyvät
Seinäjoella, jossa on viime
vuosina jaksettu ponnistella

julkisen taiteen edistämisen
eteen. Tiedän kokemukses-
ta, että uudet alut ja proses-
sit saattavat olla joskus pit-
kiä ja kimurantteja. Teoksen
ilmestyminen katukuvaan on
siitä syystä aivan erityisen
palkitsevaa. Mielestäni jul-
kisen taiteen hienous piilee
siinä, että se on kaupunkilai-
sille saavutettavaa.

Seuraava julkisen taiteen
kohde Seinäjoella on Björ-
kenheimintien sillan Vah-
dit-teos, jonka on toteut-
tanut taiteilija **Vesa-Pekka
Rannikko**. Taiteilija kuuli
teosta toteuttaessaan
kaupunkilaisten ajatuksia
alueesta. Kyselyn perusteella
alueen luontoarvot nousivat
asukkaille kaikkein tärkeim-
miksi. Tämän pohjalta muo-
dostui Vahdit-teos, joka tuo
valoa uudelle sillalle.

Jään innolla odottamaan
teoksen valmistumista ja
siitä mahdollisesti viriävää
keskustelua. Taide voi ja saa
jakaa mielipiteitä, sillä onhan
keskustelun herättäminen
yksi taiteen keskeisistä
tehtävistä. Parhaimmillaan
taide herättää vuoropuhelua
ja avaa keskustelijoille uusia
näkökulmia ja antaa uutta
ajateltavaa.

**Kulttuuripalveluilla tue-
taan hyvinvointia**

Uuden sote-alueen valmis-
telu on ollut käynnissä jo
pitkään, ja vuoden kuluttua
siirrymme kunnassa uuden-
laiseen aikakauteen. Kunnan
rakenne muuttuu, kun perus-
terveydenhuollon, sosiaa-
litoimen ja pelastustoimen

palvelut ovat tulevaisuudes-
sa osa hyvinvointialuetta.
Kulttuuri on mielestäni mitä
suurimmassa määrin hyvin-
vointitekijä. Tulevaisuudessa
meidän tulee yhteistyössä
varmistaa, että kulttuurin
rooli hyvinvointialueen
tekemisessä säilyy ja kehit-
tyy. Kulttuurin vaikuttavuus
ennaltaehkäisevässä työssä
on merkittävä, vaikka sen
mittaaminen numeroin on-
kin haasteellista.

Kulttuurilain sanelemat
tehtävät kunnalle ovat laajat.
Ilokseni huomaa, että
Seinäjoella ne toteutuvat
mallikkaasti. Tästä toimin-
takertomuksesta saa hyvän
läpileikkauksen Seinäjoen
kaupungin tuottamaan
laajaan kulttuurityön kirjoon.
E erityisen ilahduttavaa on
lukea ja kuulla useista eri toi-
mialojen välisistä hankkeista
ja projekteista.

Jaakko Kiiskilä
Seinäjoen kaupunginjohtaja

KUVA: TUUKKA KIVIRANTA

KUVA: LASSI TAKALA

Kaikukortteja jaettiin vuoden aikana 816. Kortilla on mahdollista hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuri- ja liikuntakohteisiin.

Kaikukortilla maksutta kulttuurin pariin

Seinäjoen kaupunki käynnisti vuoden 2021 alussa Kaikukortti-kokeilun, jonka avulla halutaan parantaa mahdollisuuksia osallistua kulttuuri-, liikunta- ja urheilutapahtumiin sekä harrastaa taiteen tekemistä. Kaikukortteja voivat saada valtakunnalliseen Kaikukortti-verkostoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntien hyvinvointitoimialan toimijoiden asiakkaat, jotka ovat tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, museoihin, teatteriin tai konsertteihin.

Seinäjoen Kaikukortti-kokeilu

Seinäjoella Kaikukortin jakajia ovat kaupungin aikuissosiaalityö ja mielenterveyspalvelut, Työllisyyspalvelut, Riippuvuusklänikka, Etsivä nuorisotyö ja Seurakunnan diakoniatyö. Vuoden 2022 alussa myös Ikäkeskus ja Toimintojentalo aloittavat Kaikukortin jakamisen osana

valtakunnallista Kulttuurihyvinvointia ikäihmisille -kehittämishanketta.

Kaikukortti-toiminnassa on Seinäjoella mukana 15 paikallista kulttuuri- ja liikunta-toimijaa. Paikallisten palveluiden lisäksi Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja kaikkien muiden valtakunnalliseen Kaikukortti-verkos-

toon kuuluvien toimijoiden palveluihin. Kortilla voi hankkia maksuttomia lippuja myös lapsille ja lastenlapsille samaan tilaisuuteen, johon on itsekin osallistumassa.

Kortit käyttöön

Seinäjoen Kaikukortti-kokeilun alku osui aikaan, jolloin lähes kaikki kulttuuri- ja liikuntakohteet olivat koronati-

Taide ja kulttuuri osana perhetyötä

Lastenkulttuurikeskus Louhimo ja Tupasvillan perhetyö ovat kehittäneet yhdessä taide- ja kulttuurilähtöisten menetelmien käyttöä osana perhetyötä. TuLo-toiminta on ollut käynnissä vuodesta 2018 lähtien Seinäjoen kaupungille myönnetyn Kulttuuri perheen vahvistajana -perintöraham avulla. TuLo-nimi kuvastaa Tupasvillan ja Louhimon tiivistä yhteistyötä.

Yhteistyön tavoitteena on luoda käytäntöjä taiteen ja kulttuurin käytöstä haasteellisessa elämäntilanteessa painivien lasten, lapsiperheiden ja nuorten parissa. Toiminnan avulla

pyritään parantamaan myös lastenkulttuurin ja kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja edistämään kohderyhmän hyvinvointia tai delähtöisin menetelmin.

Musiikkiin ja sirkukseen erikoistuneen Louhimon taidekasvattajat ja ohjaajat ovat ohjanneet työpajoja perheille suunnatuilla leireillä sekä tapahtumissa läpi vuoden. Lisäksi Louhimon ohjaajat ja Tupasvillan työntekijät ovat järjestäneet yhdessä musiikki- ja sirkustyöpajoja eri ryhmille. Louhimo on myös järjestänyt soveltavan taiteen koulutuksia Tupasvillan henkilökunnalle. Tupasvillan asiakasperheille on myös mahdollistettu maksuttomia vierailuja mm. Seinäjoen taidehalliin.

lanteen vuoksi suljettuina tai tiukkojen yleisörajoitusten alla. Kevään 2021 kuluessa kulttuuri- ja liikuntakohteiden ovia avattiin, ja myös Kaikukortin haltijat pääsivät kokeilemaan kortin käyttöä.

Kortteja jaettiin Seinäjoella vuoden 2021 loppuun mennessä 816. Jaettujen korttien käyttöaste oli noin 38 %. Kortinhaltijoista kolme suurinta ryhmää elämäntilanteen mukaan ovat työttömät, työkyvyttömyyseläkeläiset ja eläkeläiset. Kaikukortin käyttökertoja kirjattiin ensimmäisen vuoden aikana yhteensä 2176.

Suosituin kohde oli Seinäjoen Uimahalli-Urheilutalo. Myös Seinäjoen kansalaisopiston kurssit olivat suosittuja. Kurssivalikoimaa hyödynnettiin monipuolisesti, joten voidaan olettaa, että Kaikukortti on madalta-

nut kynnystä kokeilla uusia harrastuksia. Kaikukortin käyttäjät ovat löytäneet hyvin myös Seinäjoen kaupunginteatterin esitykset.

Kaikukortilla lisää tasa-arvoa

Kaikukortti on koettu Seinäjoen aikuissosiaalityössä hyväksi työvälineeksi, joka lisää asukkaiden tasa-arvoisuutta ja tuo hyvää mieltä. Asiakkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä kortin tuomiin mahdollisuuksiin. He ovat osallistuneet mm. kansalaisopiston kursseille, teatteriesityksiin, kaupunginorkesterin konsertteihin sekä Rytmikorkaamon keikoille.

Henkilökohtaisten Kaikukorttien lisäksi käytössä on myös yhteisökortteja, jotka mahdollistavat useamman henkilön pienryhmäkäyntien järjestämisen tai työntekijän

osallistumisen yhdessä asiakkaan kanssa. Yhteisökorttia on hyödynnetty muun muassa mielenterveyspalveluiden asumisyksikössä kuntosalilla ja teatterikäynteihin.

Kaikukortti pysyvästi käyttöön

Kaikukortin kokeilua koordinoivat Seinäjoen kaupungin kulttuuri- ja sosiaalipalvelut yhdessä Kulttuurikaikille -palvelun kanssa. Kokeilu kestää 30.6.2022 saakka. Kaikukortti on tarkoitus ottaa kokeilun jälkeen pysyvästi käyttöön. Kortti on huomioitu myös Seinäjoen kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa 2021-2025 kulttuuri- ja sosiaalipalvelujen yhteistyötä lisäävänä tekijänä sekä ikääntyvien kulttuuripalveluihin osallistumisen mahdollistajana.

www.seinajoki.fi/kaikukortti

Taiteilija Päivi Rintaniemen *A Big Hug* on yksi Seinäjoen noin 40 julkisesta taideteoksesta.

KUVA: MIKA RINTA-PORKKUNEN

Julkinen taide muovaa kaupunkikuvaa

Asemanseudusta julkisen taiteen pilottikohde

Kaupunginhallituksen päätöksen myötä Seinäjoella ko-keillaan kerrosalaneliömetriin perustuvaa taidemaksua, jolla rahoitetaan julkisen taiteen hankintoja yksityisten rakennuttajien kohteissa. Kokeilu kohdistetaan asemanseutuun, jonka rakentaminen on määrä alkaa vuonna 2022. Vastaavia julkisen taiteen rahoitusmalleja on ollut käytössä lukuisissa aluerakennushankkeissa eri puolilla Suomea. Taidemaksun kokeileminen Asemanseudulla on merkittävä askel Seinäjoen kaupungille inhimillisen ja osallistavan

kaupunkirakentamisen näkökulmasta. Tavoitteena on rakentaa mielekästä ympäristöä asukkaille, vierailijoille ja ohi kulkeville. Julkiseen taiteeseen panostaminen tukee myös kulttuurin saavutettavuutta.

Marraskuussa 2021 kaupunki järjesti avoimen portfoliohaun, jolla etsittiin asemakorttelin taidekohteista kiinnostuneita taiteilijoita. Lisäksi kaupunki tilasi kolme teosluonnosta keskustta-Pohja-alikulkukäytävän ensimmäisen rakennusvaiheen taiteesta. Alikulun

luonnoksista valittiin jatkosuunnitteluun **Marjukka Korhosen** ehdotus.

Yksityisiä rakennuttajia koskevan taidemaksun lisäksi kaupunki hankkii asemanseudulle taidetta noudattamalla prosenttiperiaatetta omissa rakennuskohteissaan. Prosenttiperiaatetta käytetään myös Björkenheimintien sillan rakennushankkeessa. Sillalle tulee **Vesa-Pekka Rannikon** pöllönmuotoisia valoveistoksia. Valmiista taideteoksesta saadaan nauttia uuden sillan valmistuessa kesällä 2022.

Taidetyöryhmä valitsee, ehdottaa ja ottaa kantaa

Seinäjoen kaupungin taidetyöryhmä on työskennellyt vuodesta 2018 alkaen taiteen sisällyttämisiksi rakennushankkeisiin asemanseudulla ja muualla kaupungissa. Taidetyöryhmään kuuluu jäseniä kaupunkiympäristön ja elinvoiman ja kilpailukyyn toimialoilta sekä kaupungin kulttuuripalveluista. Kaupungin taidetyöryhmän tehtävänä on valita julkisia taideteoksia toteuttavat taiteilijat ja tehdä ehdotuksia ja ottaa kantaa taideteosten sijoittamiseen sekä muistomerkkiloitteisiin. Työryhmä työskentelee yhteistyössä rakennushankkeiden ammattilaisten kanssa ja kutsuu päätöksentekoon tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijajäseniä.

Prosentti rakennuskustannuksista taiteeseen

Seinäjoki sai vuosille 2021–2022 Taiteen edistämiskeskuksen erityisavustuksen *Prosentti rakennuskustannuksista taiteeseen* -hankkeelle. Julkisen taiteen kehittämishankkeen keskeisenä tavoitteena Seinäjoella on laatia kaupunkiin julkisen taiteen periaateohjelma ja pilotoida monialaisen yhteistyön toimintamalleja asemanseudulla. Hanke käynnistää samalla asemanseudun taideohjelman toteutuksen.

Hankkeen aikana muodostetaan monialaisessa yhteistyössä julkisen taiteen toimiva prosessi Seinäjoelle. Se tarkoittaa, että julkisen tilan teosten hankinnan ja ylläpidon toimintamalleja johdonmukaistetaan ja systematisoidaan. Taidetyöryhmän työskentelyä optimoidaan ja tehtäviä selkeytetään aina julkisen taiteen suunnittelusta ylläpitoon ja huoltoon.

ESSI RUUSKANEN: ALKUA, 2021. KUVA: MIKA RINTA-PORKKUNEN

JULKINEN TAIDE

Julkisella tai puolijulkisella paikalla, joko ulkona tai sisällä, olevaa taidetta. Julkinen taideteos voi olla esimerkiksi maalaus, veistos, grafiikanteos, valokuvateos, videoteos, valo- tai ääniteos, esityksellinen tapahtuma, tai näiden yhdistelmä.

PROSENTTIPERIAATE

Periaatteellinen päätös käyttää osa rakennushankkeen määrärahasta taiteeseen. Prosenttiperiaatteella toteutetusta taiteesta käytetään joskus sanaa prosenttitaide tai prosenttitaideteos.

TAIDETYÖRYHMÄ

Kaupungin sisäinen työryhmä, joka valitsee ja esittää julkisen taiteen kohteita ja suosittelee taiteilijoiden esivalintaa, käsittelee taideteosten siirto- ja korjaushankkeet ja käsittelee ja päättää muistomerkkihankkeista kaupungin alueella.

JANI RÄTTYÄ: ISOSET, 2021. KUVA: MIKA RINTA-PORKKUNEN

Taidetuottaja suunnittelee, organisoi ja viestii

"Työhöni taidetuottajana kuuluu yhteistyö ja vuoropuhelu niiden taiteilijoiden kanssa, jotka ovat tulossa tekemään näyttelyä tai muuta taiteellista ohjelmaa Seinäjoen taidehalliin. Näyttelytuotantoon sisältyy paljon organisoitavia asioita, kuten teosten vakuutukset ja -kuljetukset, avajaisjärjestelyt sekä taiteilijan matka- ja majoitusvaraukset. Vastaan myös Taidehallin visuaalisen viestinnän ja markkinointimateriaalin tekemisestä. Taitan mm. teosluettelot, julisteet ja erilaiset mainokset. Pidän myös huolen siitä, että näyttelystä on otettu pressikuvat ja siitä, että näyttelyä on markkinoitu yleisölle.

Suunnittelen ja tuotan myös Taidehallin monia oheisohjelmia. Taidehallilla on vuosittain kesäkuvataiteilijan taideprojekti, seminaareja ja luentoja, performanssiklubi sekä taiteilijoiden tapahtumia ja videotaidenäytöksiä.

Seuraan tiiviisti myös taidekentän suuntauksia ja pyrin verkostoitumaan uusien yhteistyötahojen kanssa.

Nautin siitä hetkestä, kun taideteokset ja taiteilija saapuvat paikalle. Vaikka tuotanto pyörii melko samanlaisella kaavalla, taideteokset ovat aina erilaisia ja ne ottavat tilan haltuun eri tavoin. Palkitseva fiilis syntyy myös siitä, kun taiteilija on tyytyväinen lopputulokseen, ja yleisö voi saapua paikalle kokemaan taiteilijoiden teoksia.

Työ taiteen parissa avartaa näkökulmia maailman menoon. Taiteella voi nostaa keskusteluun tai pohdittavaksi eri asioita yhteiskunnassa ja samaan aikaan luoda vaikuttavan visuaalisen elämyksen tai oivalluksen. Tämän vuoksi olenkin aina valmis innokkaana aloittamaan uuden tuotantoprosessin seuraavan taiteilijan projektin parissa."

Pii Anttila
taidetuottaja

Uutta julkista taidetta

Päiväkotitähden edustalla juhlistettiin syyskuussa taiteilija **Jani Rättyän** Iso-set-valotaideteoksen valmistumista. Taiteen hankinta on rahoitettu rakennusbudjetista prosenttiperiaatteen mukaisesti. Päiväkotitähden rakennuksessa on kaupungin varhaiskasvatukseen lisäksi Seinäjoen seurakunnan tiloja, ja taidehankinnasta päättävä työryhmä koottiin tilaaja- ja käyttäjätahon edustajista sekä taidealan asiantuntijoista. Iso-set-valoteos sai Rättyän käsissä lasten piirrosjäljestä lainaavia leikkisiä muotoja, jotka loistavat erityisen vaikuttavasti syksyisten aamujen ja talvien iltapäivien hämärissä. Teoksen hahmot ovat 2,5 metriä korkeita valaisinveistoksia, jotka valaisevat jalankulku-

käytävää sekä rakennuksen seinustaa.

Seinäjoen Keskuspesula Oy:n vanhaan, tyhjillään olevaan rakennukseen Törnävällä toteutettiin graffitimaalaus-tapahtuma pesulan toimitusjohtaja **Mikko Tanhuamäen** aloitteesta. Taideprojekti järjestettiin kuratoituna kutsutapahtumana, jonka kuraattorina toimi pitkän linjan graffitimaalari **Tero Jussila**. Mukana oli yhteensä hieman toistakymmentä seinäjokelaistaustaisia graffitimaalaria ja kuvataiteilijaa. Maalaukset ja Jussilan ohjaamat opastukset saivat asukailta innostuneen vastaanoton. Graffititaide sopi hyvin pitkään tyhjillään olleeseen, kaavamutosta ja purkua odottavaan rakennukseen, sillä sen liepeillä kulkee päivittäin runsaasti Seinäjoen

sairaalanlanmäen asiakkaita ja henkilökuntaa.

Taidehallin menestyksestä Kesäkuvataiteilija-konseptia kokeiltiin kesällä 2021 Seinäjoen Keskustorilla, kun kuvataiteilija **Riikka Gröndahl** toteutti toriteltassa Hiljainen muotokuva -teoksen. Gröndahl kysyi torilla kävijöiltä, mitä heidän elämässään kuuluu juuri nyt. Ennen vastaamista ihmiset saivat pohtia vastaustaan istumalla videokameran edessä. Kuvamateriaalista ja teksteistä muodostui Gröndahlin käsissä koskettava ajankuva: pieni kirjanen ihmisten ajatuksista sekä videoteos. Hiljainen muotokuva esitettiin Taidehallilla elokuussa 2021, jonka jälkeen teos arkistoitii Seinäjoen museoiden kokoelmaan esitettäväksi seuraavan kerran vuonna 2100.

Vanhoille teoksille uusia paikkoja

Työ julkisen taiteen parissa pitää uusien taidehankintojen ja hankkeiden lisäksi sisällään myös teosten säilytystä, huoltoa ja toisinaan siirtoa. Seinäjoen taidehalli muutti Kalevan Navettaan vuonna 2020 mukanaan Seinäjoen kaupungin taidekokoelma. Upankadun toimipaikan pihassa ja katolla oli kokoelmaan kuuluvia veistoksia, jotka on nyt siirretty odottamaan uutta paikkaa. Rakennuksen katolla ollut **Antti Maasalon** *Tanssi* kuuluu näihin uudelleen sijoitettaviin teoksiin, kuten myös muutama **Jussi Koivusalon** kookas graniititeistos. Maasalon teoksen uudesta paikasta järjestettiin

keväällä kaupunkiorganisaation sisäinen ideakilpailu, josta saatiin useita hyviä ehdotuksia. Teos vaatii kuitenkin uuden jalustan ja perustukset sähköliitäntöineen, joten sijoittaminen uuteen paikkaan vaatii vielä jatkosuunnittelua.

Kaupungin kokoelmaan kuuluu myös kuvanveistäjä **Olavi Lanun** teos *Kivikosta*, joka löysi keväällä arvoisensa paikan Myllypuistosta. Lanun teokset sisältävät viittauksia ihmishahmoihin, mutta muodostavat niin tiiviin yhteyden luontoon, että teoksen havaitseminen voi vaatia ympäristön tarkempaa tarkastelua. Lanun betoniveistoksille tyypilliseen tapaan *Kivikosta* saa ajan saatossa sulautua osaksi luontoa ja tarjota alustan sammalille.

Patsaat ja ympäristö tutuksi pyöräillen

Taidehallin suositut patsaspyöräilyt houkuttelivat kaupunkilaisia tutustumaan julkiseen taiteeseen pyörän selästä käsin jo kolmantena kesänä peräkkäin. Opastulla kierroksella pyöräiltiin 8 kilometrin matka Kalevan Navetalta Törnävälle ja takaisin keskustaan. Reitin varrella ohitettiin yli 15 julkisen taiteen teosta. Patsaspyöräilylle voi lähteä myös omatoimisesti Taidehallin verkkosivuilta löytyvän pdf-kartan avulla. Myös muraaleista eli rakennusten julkisivuihin tehdyistä maalauksista on oma karttansa, jonka kanssa voi lähteä havainnoimaan tuttua ympäristöä uusin silmin.

www.seinajoentaidehalli.fi

LOUHIMO

- Erikoistunut musiikkiin ja sirkukseen
- Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsen
- Työllistää vuosittain noin 9 henkilötyövuotta
- Perustoiminta-alueena Seinäjoki, Ilmajoki ja Kurikka
- Keskeisinä työtapoina mm. musiikki- ja sirkustyöpajat, bänditoiminta ja tapahtumat
- Henkilöstön suosikkilaskiais-pulla vuonna 2021: hillo ja kermavaahto

Lastenkulttuurin juhlaa

Vuonna 2021 juhlittiin Lastenkulttuurikeskus Louhimon viisitoistavuotista taivalta. Projektimuotoisena käynnistynyt toiminta on vuosien varrella vakiintunut merkittäväksi osaksi alueen lastenkulttuuritarjontaa. Viisitoistavuotias Louhimo työskentelee lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi tuottamalla heille laadukkaita ja monipuolisia kulttuuripalveluita sekä tekemällä heidän kanssaan taidetta.

Pohja Louhimon nykyiselle toiminnalle ulottuu vuosiin 2003–2006, jolloin Seinäjoen alueella vaikuttivat taidekasvatusta ja kulttuurialan toimijoiden verkostoitumista edistävä LUOMUS-hanke sekä taidekasvattajien yhteistyötä nostattanut seutukuntien yhteinen Kirjava Kaari -hanke. Vuoden 2005 tienoilla lastenkulttuuritoiminta alkoi järjes-

täytyä valtakunnallisesti, ja Seinäjoki haki mukaan Lasten ja nuorten kulttuuriverkosto Taikalamppuun. Haun tuloksena Seinäjoelle syntyi lasten ja nuorten rytmimusiikkiverkosto Louhimo.

Louhimon toiminta alkoi projektimaisesti muutaman henkilön voimin. Toiminnan ytimessä olivat alkumetreistä

lähtien lapset ja nuoret sekä koulujen ja päiväkotien kanssa tehtävä yhteistyö. Myös lastenkulttuurin ammattilaisten verkostoituminen ja alueellisuus ovat määrittäneet keskuksen toimintaa kolmen pitkään toiminnassa mukana olleen kunnan, Seinäjoen, Ilmajoen ja Kurikan, rahoitusyhteistyön kautta. Yhteistyötä on tehty tiiviisti

myös alueen muiden merkittävien rytmimusiikkitoimijoiden, Seinäjoen elävän musiikin yhdistyksen ja Rytmii-Instituutin, kanssa.

Rytmimusiikkiverkostosta lastenkulttuurikeskukseksi

Vuosia 2006–2012 voidaan kuvata Louhimon rytmimusiikin kaudeksi. Perustoimintaan kuuluivat tuolloin alueen kouluissa toteutetut bändisoihtoon innoittavat Bändisimulaattori-kiertueet sekä paikallisen bänditoiminnan tukeminen. Louhimo järjesti lukuisia esiintymistilaisuuksia nuorten bändeille klubitapahtumien muodossa ja tuki bändejä matkalla studioon. Louhimo ylläpiti myös bändirekisteriä, johon kuuluneista monista yhtyeistä osa toimii musiikkialalla tänäkin päivänä.

Askeleet rytmimusiikkiverkostosta lastenkulttuurikeskukseksi otettiin vuosina 2013–2015. Samaan aikaan perustettiin myös valtakunnallinen lastenkulttuurikeskusten liitto, jonka perustajajäseniin Louhimo kuuluu. ▶

KUVA: KATARIINA VESTERGÅRD

Monitaiteinen lastenkulttuurikeskus

2010-luvulla Louhimon toiminta monitaiteistui, ja musiikin saralla kehitettiin erityisesti elektronisen musiikin työpajakokonaisuuksia. Kulttuurikasvatussuunnitelmatyön tukeminen, varhaiskasvatuksessa tehtävät yhteistyöt sekä tapahtumatuotantojen voimistuminen monipuolistivat nekin lastenkulttuurikeskuksen sisältöjä. Myös Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaiset myönteiset tukipäätökset sekä alueen kuntien tuki lastenkulttuurille ovat ohjanneet toiminnan juurtumista alueelle.

Vuonna 2016 Louhimolle palkattiin lastenkulttuurituottaja ja henkilöstön sisäinen

osaaminen laajentui musiikin lisäksi myös sirkukseen. Samoihin aikoihin Louhimo pääsi mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan kouluilla tapahtuvan kerhotoiminnan kärkihankkeen kehittämiseen. Taide- ja kulttuurisisältöinen kerhotoiminta voimisti ja monitaiteisti keskuksen toimintaa entisestään kymmenien tuntiperusteisten ohjaajien palkkaamisen myötä. Vuonna 2016 Louhimo palkittiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriön Lapsenpäiväpalkinnolla.

2020-lukua lähestyttäessä Louhimo toteutti useita poikkihallinnollisia yhteistyöprojekteja lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Louhimo on ollut alusta lähtien mukana valtakunnal-

lisessa Taidetestaajat-hankkeessa sekä Harrastamisen Suomen mallin kehitystyössä. Saavutettavuuden kannalta merkittävä tuotos on maakunnallisen kehittämissuorituksen kautta valmisteltu sisältötarjotin maakunnalliseen lastenkulttuuritoimintaan. Pitkäjänteisen toiminnan myötä entistä useampi lapsi löytää taiteesta ja kulttuurista harrastuksen sekä keinon ilmaista itseään.

Uuden edessä

Uusin merkittävä käänne Louhimon historiassa koettiin vuonna 2020, kun Seinäjoen kulttuuripalvelut muutti taide- ja kulttuurikeskus Kalevan Navettaan yhdessä useiden muiden toimijoiden kanssa. Uuden edessä ollaan oltu myös koronaepidemian

tuomien poikkeusolojen vuoksi. Taidekasvatuskenttä sekä palvelutarpeet lapsille ja perheille ovat muuttuneet viimeisten vuosien aikana. Louhimo on pyrkinyt mahdollistamaan monipuolisia lastenkulttuuripalveluita poikkeusoloista huolimatta. Viisitoistavuotista Louhimoa juhlistettiin kokoontumisrajoitusten täplittämän vuoden varrella mm. *Taas mennään!* -lastenkulttuuri-podcastin sekä nuorten bändejä esittelevän *Club MELU* -tapahtuman merkeissä.

Tutustu louhimon toimintaan:
www.louhimo.com

Louhimon lukuja 2021

124 900

osallistujaa, joista 111 831
tavoitettiin etänä

18

kuntaa, joihin Louhimo
toteutti sisältöjä.

1159

GarageBand-työpajaan
osallistunutta lasta

46

Kesäsoittajien
keikkaa

Taidekasvattaja innostaa lapsia ja nuoria musiikin pariin

"Louhimo identifioitui valtakunnallisen erityistehtävänsä myötä jo alkutaipaleellaan uusia metodeja kokeilevaksi organisaatioksi. Erilaiset innostavat kokeilut, inspiroiva työyhteisö sekä mahdollisuus kehittää omaa työnkuvaa ovatkin tärkeitä syitä, joiden vuoksi viihdyn työssäni. Myös viimeisen kahden vuoden poikkeusolot ovat haastaneet sisällöntuotantoa ja ohjanneet luomaan uusia toimintatapoja. Aika näyttää, mitkä uudet käytännöt jäävät elämään tuleviksi vuosiksi.

Musiikin harrastamiseen innostaminen sekä harrastamisen mahdollistaminen ja tukeminen on aina ollut keskeinen osa työtäni. Se voi tarkoittaa muun muassa musiikkityöpajojen ohjaamista, harrastamista tukevien palveluiden kehittämistä ja ylläpitoa, tapahtumien järjestämistä tai vaikkapa varhaiskasvattajien kouluttamista. Se on tarkoittanut myös monitaiteisia projekteja päiväkotikäisten lasten kanssa, paikallismusiikkilehden toimittamista, kokoelmalevyn tuottamista ja loppuvuodesta 2021 toteutetun nuorten bändejä dokumentoivan valokuvauskurssin järjestämistä. Nuorten ottamat ajankuvat ripustettiin kurssin päätteeksi Kalevan Navetan Soittotila Kammion seinille ihailtaviksi.

Monipuolisen ja muuntuvan työn ytimessä pysyy vuodesta toiseen musiikin valloittavan mysteerin kokeminen yhdessä muiden kanssa. Äänten osuessa kohdilleen sitä kiinnittyy erityisellä tavalla itseensä, paikalla oleviin ihmisiin sekä vallitsevaan hetkeen. Työpajoissa voi usein havaita, kuinka lapset ovat erityisen valppaana suhtautumaan äänten maailmaan, huomaten yhtäkkiä niistä syntyneen jotain, mitä voidaan kutsua musiikiksi. Sama uteliaisuus sekä kyky ihmetellä ympäröivää todellisuutta löytyy, niin halutesamme, myös meistä aikuisista."

Jarkko Salo
taidekasvattaja

KUVA: KATARIINA VESTERGÅRD

Harrastamisen iloa kouluilla

Lastenkulttuurikeskus Louhimon Omakerho-hanke mahdollisti lapsille ja nuorille ohjatun taide- ja kulttuurisisältöisen harrastustoiminnan sekä työpajatoiminnan koulupäivän yhteydessä lukuvuosina 2016–2021. Vuosien aikana toiminta tavoitti yhteensä noin 2800 lasta Seinäjoella, Ilmajoella ja Kurikassa. Hankkeen toiminta päättyi keväällä 2021, mutta Omakerhoista tutut taide- ja kulttuurisisältöiset kerhot ja harrastamisen mahdollisuudet jatkuvat Louhimon ollessa mukana Seinäjoen harrastamisen mallissa eli Harkussa.

Omakerho-hankkeessa toteutettiin maksuttomia taide- ja kulttuurisisältöisiä kerhoja sekä taidetyöpajoja kouluilla tai kävelymatkan päässä kouluilta. Hanketta rahoittivat Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä toimintaan osallistuvat kunnat. Hankkeessa saatiin vuosien aikana arvokasta kokemusta ja hyviä käytäntöjä koulupäivien aikana tapahtuvasta kerhotoiminnasta, joita hyödynnetään nyt Seinäjo-

en harrastamisen mallin eli Harkun toiminnassa.

Harkku – Seinäjoen harrastamisen malli on Seinäjoen kaupungin sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan yhteinen hanke, jota hallinnoi lastenkulttuurikeskus Louhimo. Lastenkulttuurikeskus on aktiivisesti mukana Harrastamisen Suomen mallissa ja sen kehittämisessä niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Lou-

himo rakentaa hankkeessa siltoja eri toimialojen välisen yhteistyön ja lapsilähtöisyyden kehittämiseksi.

Hankkeessa työskentelevä Harkku-etsivä työskentelee kerhotoiminnan lapsi- ja nuorilähtöisyyden tukemiseksi ja sellaisten lasten ja nuorten tavoittamiseksi, jotka eivät ole löytäneet mielekästä harrastusta. Hankkeessa työskentelee myös Harkku-koordinaattori, joka

vastaa toiminnan pyörittämisestä. Kulttuuripalveluiden lisäksi hankkeessa ovat mukana kaupungin liikunta-, nuoriso-, opetus-, kirjasto- ja museopalvelut.

Mielekästä ja maksutonta tekemistä

Harkku tarjoaa mielekästä ja maksutonta tekemistä koulupäivän yhteyteen lapsille, nostaa lasten itsetuntoa ja -tuntemusta sekä kehittää sosiaalisia suhteita. Toiminnassa on kaudella 2021–2022 mukana 19 koulua. Harkku-hankkeessa kehitetään erityisesti etsivän harrastustoiminnan konseptia. Tavoitteena on kehittää ja monimuotoistaa käsitystä harrastamisesta yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Lukuvuoden aikana toteutetaan yhteensä 57 kerho- tai työpajakokousta, joissa on yhteensä lähes 1700 kokoontumiskertaa.

Harkussa tarjottavat sisällöt on valittu valtakunnallisesta koululaiskyselystä saatujen tulosten sekä Harkku-etsivän toteuttaman koulukohtaisen kuulemisen perusteella. Lapset pääsevät itse kertomaan, mitä harrastaminen ja mielekäs vapaa-ajan viettäminen heille tarkoittaa.

Harkun kerhot ovat lähtökohtaisesti 15 harrastuskerran pitkäkestoisia kokonaisuuksia, joihin koulut ovat voineet ilmoittautua mukaan oman kiinnostuksensa kautta. Mahdollisuutta on esitelty keväällä ala- ja yläkouluille mm. rehtoriforumissa. Kerhotarjonnan suunnittelussa on huomioitu kouluilla jo olemassa oleva kerhotoiminta sekä koulun ympäristön ja alueen erityispiirteet. Lisäksi Harkku-toiminnan sisältötoiveita kartoitetaan ja syvennetään mukana oleville kouluille suunnatulla kyselyllä. Kohderyhmänä ovat kaikki perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. sekä lisäopetuksen oppilaat. Harkkuja ohjaavat eri alojen asiantuntijat sekä kokeneet ohjaus- ja opetustyön ammattilaiset.

Luovuuden iloa kädentaitokerhoissa

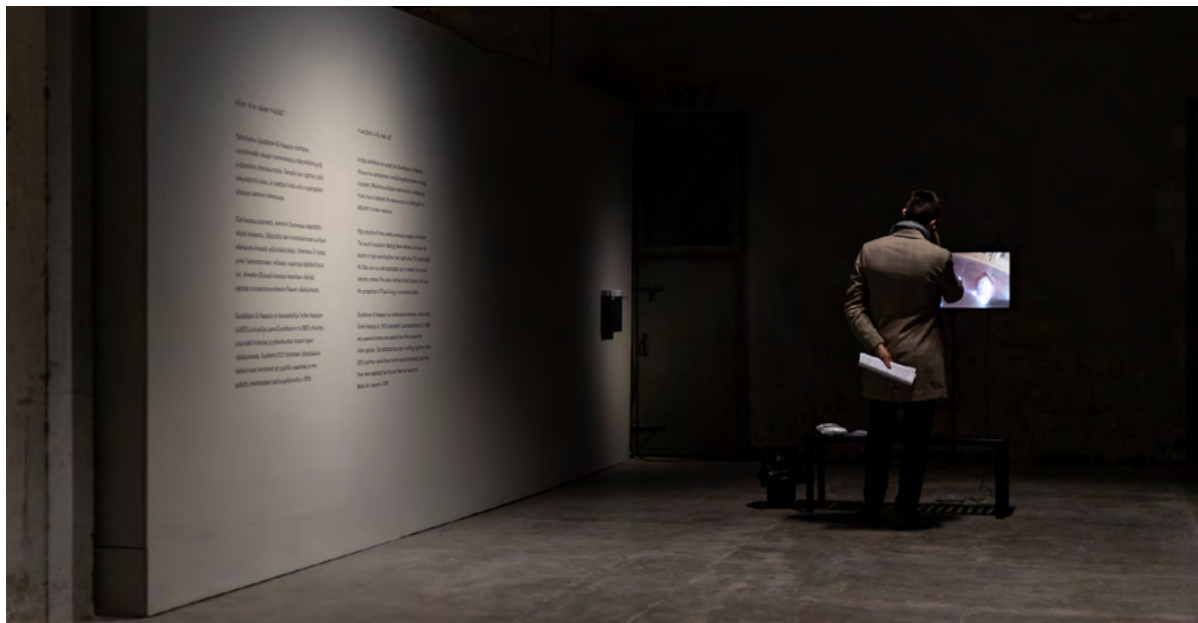
"Kulttuuri- ja nuoriso-ohjaajan monipuoliseen työnkuvaani on sisällytetty luovien kädentaitokerhojen ohjausta niin kerhoissa kuin työpajoissa jo usean vuoden ajan. Olen ohjannut kerhoja Seinäjoen eri kouluilla vaihtelevasti eri-ikäisille koululaisille. Lisäksi olen ohjannut erilaisia työpajoja ja lyhyempiä kursseja lapsille, nuorille sekä perheille.

Käsillä tekeminen kehittää monenlaisia taitoja ja antaa osallistujille mahdollisuuden luoda uutta ja omanlaista. Käsillä tekemisen, luovuuden ja uuden oppimisen mahdollistamisen lisäksi, aito kohtaaminen lasten ja nuorten kanssa on mielestäni kulttuuri-ohjaajan työssä parasta.

Kerhoissa tehdään kädentaitotöitä osallistujien toiveiden pohjalta ja hienoa onkin, kun pystyn mahdollistamaan osallistujien ideoiden toteutumisen valmiiksi teoksiksi, ja luovuus pääsee valloilleen alusta asti. Kerhoissani hyödynnän monipuolisesti eri materiaaleja ja välineitä. Sisältönä on mm. ollut paperiaskartelua, neulahuovutusta, solmeilutöitä, kankaanpainantaa, piirtämistä ja maalausta. Pyrin käyttämään mahdollisuuksien mukaan myös kierrätys- ja luonnonmateriaaleja, jotka nekin innostavat luovuuden pariin.

Luovien kädentaitotöiden tekemisessä voi alkuun olla vaikea päästä pois totutusta, jos käsillä tekeminen on suurimmaksi osaksi ollut valmiiden mallien mukaan toteutettua. Jos tarkkaa mallia ei ole ja erilaisia materiaaleja on vapaasti käytettävissä, kahta samanlaista työtä ei yleensä valmistu. Ilo onkin nähdä kerhoissa ja työpajoissa, kuinka omanlainen työ palkitsee tekijänsä."

Eija Saariaho
kulttuuri- ja nuoriso-ohjaaja

KUVA: KATARIINA VESTERGÅRD

Töissä taidekohun keskellä

Seinäjoen taidehallissa oli esillä kuvataiteilija Terike Haapojan ja kirjailija Laura Gustafssonin Siat-näyttely 29.9.2021–8.1.2022. Näyttely nosti esille sian kokemusta, sikojen kehojen hyödyntämisen moniulotteista vyyhtiä ja tehotuotantoon liittyviä eettisiä ja ekologisia ongelmia kolmen video- ja ääniteoksen kautta. Näyttely sai runsaasti huomiota avautuessaan ja jo ennen sitä, mutta varsinainen kohu alkoi kun Seinäjoen naapurikaupunki Kurikka kielsi kahdeksaluokkalaisten suunnitellut vierailut näyttelyyn. Vierailut olivat osa valtakunnallista Taidetestaajat-taidekasvatusohjelmaa, jossa kaikille kahdeksaluokkalaisille ja heidän opettajilleen tarjotaan 1–2 vierailua lukuvuodessa korkealaatuisen taiteen pariin.

Kurikan kaupungin päätöksen perusteluina esitettiin, että näyttely ”pakkosyöttää yksipuolista vakaumusta” ja ahdistaa nuoria. Tapaus nousi otsikoihin valtakunnallisessa mediassa, ilmeni värikkäinä keskusteluina sosiaalisessa mediassa ja vaikutti näyttelyn parissa työskentelevien henkilöiden työarkeen sekä näyttelykävijöiden kokemukseen.

Kuvataiteilija **Terike Haapoja** ja kirjailija **Laura Gustafsson** ovat taiteellisessa työskentelyssään keskittyneet tutkimaan historiaa ja yhteiskuntaa toisten lajien

näkökulmasta ja ottamaan taiteellaan kantaa yhteiskunnallisesti. Taiteilijakaksikko on pitänyt lukuisia näyttelyitä Suomessa ja ympäri maailmaa. Heidän teoksiaan on hankittu merkittäviin taidekokoelmiin, heidät on palkittu mediataiteen valtionpalkinnolla ja heidän näyttelyistään on tehty useita kirjoja.

Seinäjoen taidehallin Siat-näyttelyssä taiteilijat käsittelivät sikojen samanaikaista näkymättömyyttä ja läsnäoloa yhteiskunnassa. Näyttely toi kolmen teoksen kautta esiin sikojen kehojen

hyödyntämistä, elänteollisuuden ongelmia ja materiaaliksi alistetun olennon, sian, kokemusta. Seinäteksiin oli erotettu kysymys: *Miten sika näkee meidät?* Näyttelyn teokset olivat ensimmäistä kertaa esillä Suomessa.

Ääni-installaatio *Odotustila* on äänitetty suomalaisella sikatilalla ja siinä kuullaan elämänsä viimeistä yötä eläviä sikoja. Odotustila valtasi näyttelyssä isoimman pinta-alan. Teoksessa 16 kaiutinta oli aseteltu samantyyppiseen muodostelmaan kuin äänitystilanteessa. Mustaval-

koisia, nopeasti vaihtuvia kuvia ja lyhyitä tekstejä sisältänyt *Ei tietojä* -videoteos pyrki hahmottamaan, millaista maailmaa elänteollisuus luo. Taiteilijat olivat keränneet aineistoa eri lähteistä Suomesta ja ulkomailta. Teoksessa kokonaiskuva hukkuu rehuntuotannon, bakteerien ja työntekijöiden olosuhteiden moninaisiin verkostoihin. Dokumentaarissa videossa *Nimetön (Elossa)* katseltiin elämää eläinten turvakodissa elelevän Paavo-sian näkökulmasta. Paavo oli saanut valjaat ja kameran selkään ja näin päästiin näkemään sian lajityypillisiä toimia laiduntamisesta tonkimiseen.

Kurikan päätös peruuttaa kasiluokkalaistensa vierailut nousi uutisaiheeksi ja siitä kirjoittivat mm. Yle, Ilkka-Pohjalainen, Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, Maaseudun tulevaisuus ja Voima. Näin ollen kohu oli Siat-näyttelylle hyvää mainosta ja näyttely nousikin Seinäjoen taidehallin kaikkien aikojen yleisömagneetiksi lähes 5200 kävijällä.

”Nyt julkisuuteen noussut Seinäjoen taidehallin Siat-näyttely on kokemukseni perusteella tietyn suunnan ideologiaa, jolla ei ole taiteen kanssa mitään yhdistävää ajatusta tai elementtiä.” kirjoitti nimimerkki Pettynyt taiteenystävä Ilkka-Pohjalaisen mielipidepalstalla reaktiona Siat -näyttelyn ympärille syntyneeseen taidekohuun.

Taidehallilla kohun keskellä elettiin kuitenkin ristiriitaisin tuntein. Oli tiedossa, että näyttely tulee herättämään keskustelua ja se oli tarkoituskin. Näyttelyn suoranaisten sensurointi ja kohun voimakkuus sen sijaan yllättivät ja jättivät pohtimaan monia kysymyksiä.

Gustafsson & Haapoja kutsuttiin pitämään näyttelyä, koska heidän taiteensa on pitkälle mietittyä, esitystavoiltaan kiinnostavaa ja he ovat meritoituneet kansainvälisesti. Nykyaikaisessa eläineettisessä ja ekologiset kysymykset ovat pinnalla, eikä niitä voi sivuuttaa alueella, jossa eläintuotanto on monien elinkeino ja liittyy arkielämään.

Seinäjoen taidehallin tehtävä on tuoda paikalliselle yleisölle nähtäväksi korkeatasoista ja ajankohtaista nykytaidetta

ja tehdä taidekasvatustyötä. Tehtävänä on myös nostaa Seinäjoen asemaa taidekentässä, tehdä kaupungista houkutteleva vierailukohde taideyleisölle valtakunnallisesti ja kiinnostava paikka taiteen ammattilaisille tehdä työtään. Näitä tehtäviä Siat-näyttelykin toteutti. Tätä taustaa vasten Pettyneen taiteenystävän ja lukuisten muiden näyttelyn oikeutusta kyseenalaistaneiden näkökulmat jättävät hämmästyneen tunnelman.

Miksi Paavo-sian kuvaama video syöttää ideologiaa? Miten niin muka valtionpalkittujen tekijöiden näyttelyllä ei ole mitään tekemistä taiteen kanssa? Taiteen yksi tehtävä on herättää keskustelua, joskus kipeistäkin aiheista. Kantaottavassa näyttelyssä saa myös vapaasti olla eri mieltä.

KUVA: JENNI LATVA

Missä on kulttuurin paikka?

Kulttuurin paikka – Maaseutukulttuurin hybridiosaaminen on Etelä-Pohjanmaan liiton ja Seinäjoen kaupungin kulttuuripalveluiden toteuttama alueellinen kehittämistehtävä. Tehtävä saa rahoituksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja se pohjautuu lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta. Laki muuttui helmikuussa 2019 ja Etelä-Pohjanmaa oli ensimmäisten joukossa toteuttamassa uuden lain mahdollistamia alueellisia kehittämistehtäviä. Kehittämistehtävä käynnistyi huhtikuussa 2020 ja jatkuu kevääseen 2022 saakka.

Kehittämistehtävällä pyritään varmistamaan, että maaseudulla ja maaseutumaisilla alueilla on myös jatkossa mahdollisuus elää kulttuurisesti rikasta ja hyvinvointia edistävää elämää. Kehittämistehtävä koostuu kahdesta toisiaan tukevasta kokonaisuudesta: Etelä-Pohjanmaan liitto vastaa kuntien kulttuuritoimintajärjestelmien osaamisen kehittämisestä mentoroinnin avulla ja Seinäjoen kaupungin kulttuuripalvelut vastaa kulttuurin välittäjätoiminnan kehittämisestä.

Maakunnan kulttuuripalvelut tarjottimella

Osana kehittämistehtävää koottiin kulttuuripalvelutarjotin, jonka tavoitteena on edistää alueen taiteilijoiden ja kulttuurin tekijöiden palveluiden ostamista. Palvelutarjottimen ensimmäinen versio näki päivänvalon syyskuussa 2021. Tarjottimelta löytyy erilaisia osallistavia taide-työpajoja, kuten vauvojen värikylpyä, tanssiliiketerapiaa, kuvatyöskentelyä sekä

ikäntyvien kulttuurituokioiden sisältöjä. Näiden lisäksi mukana on esityksiä sekä vierailukohteita ja opastettuja kierroksia kaikenikäisille. Kaikkiaan tarjottimella on esillä lähes 50 palvelua. Kulttuuripalvelutarjotin on suunnattu erityisesti Etelä-Pohjanmaan alueen kunnille, kaupungeille ja kuntayhtymille.

49 uutta kulttuuripalvelua

Etelä-Pohjanmaan Kulttuurikartta

Kehittämistehtävässä toteutettiin myös Etelä-Pohjanmaan Kulttuurikartta, joka ohjaa asukkaita alueen kuntien kauniiden ja omaleimaisten kulttuuri-kohteiden äärelle. Kohteet tutustuttavat paikalliseen arkkitehtuuriin, historiaan, perinteeseen ja taiteeseen. Kartan kohteet valikoitiin yhdessä Etelä-Pohjanmaan kuntien kulttuurivastaavien kanssa. Karttaan otettiin mukaan myös ulko- ja luontokohteita, joita ihmiset pystyivät kokemaan turvallisesti myös poikkeusaikana.

Kesätaiteilijoita maakuntaan

Seinäjoen kaupungissa vuodesta 2017 asti toiminut kesäkuvataiteilijakonsepti on herättänyt mielenkiintoa maakunnassa. Kehittämistehtävän toimesta valmistettiin kaksi kesätaiteilijatoiminnan ympärille rakennettua Leader-hanketta: Aisaparin alueen kesätaiteilijat ja Suupohjan alueen kesätaiteilijat. Kumpainkin hanke kehittää kesätaiteilijatoimintaa omalla alueellaan ja pyrkii toiminnan vakiinnuttamiseen.

Taiteen paikka

Marraskuussa 2020 eteläpohjalaisilta kysyttiin, missä Etelä-Pohjanmaalla on tilaa ja tilausta taiteelle. Kyselyyn saatiin miltei sata ehdotusta taiteen paikaksi, ja ilmiantoja tuli kaikista alueen kunnista. Kyselyssä vastaaja sai valita, minkälaista taide- ja kulttuurisisältöä kotikunnasta puuttuu tai on vain vähän. Lisäksi pyydettiin kertomaan, mikä kohderyhmä erityisesti kaipaisi kulttuuri- ja taidesisältöä. Taiteenalojen listauksesta kuntalaisten vastauksissa esiin nousivat erityisesti ympäristötaide, valotaide sekä maalaustaide.

Kesäkuvataiteilijan kiertue

Taiteen paikkojen tulosten saattamana kesällä 2021 toteutettiin Ville Hautaluoman tähdittämä katutaiteilijan kiertue viiteen kuntaan: Alavus, Kuortane, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli. Kiertue noudatteli Hautaluoman kesän 2019 Seinäjoen katutaiteilija -projektia, jossa taiteilija maalasi Seinäjoen kohteita. Viidestä taulusta koottiin pieni näyttely maalauskuntien kirjastoihin. Kuhunkin näyttelyyn sidottiin ikäihmisten taidetuokio kannustamaan ikäihmisten kulttuuritoiminnan kehittämistä sekä kuntien välistä yhteistyötä.

18 kuntaa mukana

14 tapahtumaa tai ryhmätapaamista

Kulttuurin paikka lukuina

104

Kohdetta maakunnan kulttuurikartalla

5 maalausta & näyttelyä

2 uutta hanketta

KOULUT KULTTUURIMATKALLA

Kulttuurikasvatussuunnitelma Kulttuurimatkan myötä kaikki Seinäjoen perusopetuksen oppilaat tutustuvat taiteeseen ja kulttuuriin luokka-as-teittain vaihtuvien teemojen mukaan. Vuoden 2021 sisältöinä olivat mm. kuudesluokkalaisten tanssityöpajat, jotka järjestettiin yhteistyössä Pohjanmaan tanssin aluekeskuksen kanssa. Työpajoissa tutustuttiin nykytanssin monimuotoiseen ilmaisuun ja kehon kokonaisvaltaiseen käyttöön. 4. ja 9. luokille tarjottiin osana Kulttuurimatkaa mahdollisuus osallistua valtakunnallisen lasten ja nuorten dokumenttielokuvatapahtuma DOKKINO:n leffanäytöksiin. Tapahtuma järjestettiin koronatilanteen takia poikkeuksellisesti verkon välityksellä. Seinäjoella koulunäytöksiin osallistui yhteensä 1544 oppilasta ja 120 opettajaa 26 koululta.

ILOA KOULUKESKUKSEN PIHAAN

Ylistaron koulukeskuksen pihapiirissä Kaukolanraitin varrella voi istahtaa yläkoulun oppilaiden valmistamille värikkäille penkeille. Penkit on toteutettu Ylistaron yläkoulun ja Seinäjoen kaupungin kulttuuri- ja tilapalveluiden yhteistyönä. Lions Club Ylistaro avusti materiaalihankinnoissa. Työskentelyä ohjasivat kuvanveistäjä **Tiina Laasonen** ja teknisen työn opettaja **Pekka Väkiparta**.

KAIKUU-HANKE

Seinäjoen taidehalli oli mukana Ateneumin toteuttamassa *Kaiku - suomea Ateneumissa* -hankkeessa. Taidehallilla vieraili selkokielestä hyötyviä ryhmiä, joiden kanssa testattiin erilaisia selkokielen menetelmiä.

KAMMIOSTA KUPLII

Lastenkulttuurikeskus Louhimo ja Kulttuurityöpaja Preppaamo toteuttivat Kammiosta kuplii -videosarjan, jonka jaksoissa esitellään nuorten artistien ja bändien matka alkuvalmisteluista kappaleen esittämiseen Kalevan Navetan Soittotila Kammiossa. Neliosaisen sarjan voit katsoa Preppaamon YouTube-tilillä.

HUGO TARJOAA! -HAKU

Kulttuuripalvelut tarjosi keväällä ja syksyllä alueen taide- ja kulttuuriyhteisöille mahdollisuuden hakea maksuttomia käyttövuoroja Kalevan Navetan Hugo-saliin. Hugo tarjoaa! -haussa valittiin molemmilla kerroilla kolme yhteisöä, joille tarjottiin 1-3 maksutonta salivuoroa. Haun tavoitteena on mahdollistaa salin käyttö myös sellaisille taide- ja kulttuuritoimijoille, joilla ei ole tavallisesti mahdollisuutta tilan vuokraamiseen.

SANOITA PAREMPI MAAILMA

Lastenkulttuurikeskus Louhimo oli mukana Lasten ja nuorten säätien *Sanoita parempi maailma* -hankkeessa, jossa nuoret kirjoittavat rap-lyriikoita omasta ja ympäröivän maailman tulevaisuudesta. Sedun Valma-koulutuksessa opiskelevien nuorten biisi äänitettiin ja kuvattiin Kalevan Navetan Soittotila Kammiossa. Valtakunnalliseen hankkeeseen osallistui nuorten ryhmiä Seinäjoen lisäksi Kotkasta, Helsingistä, Senegalista sekä Johannesburgista.

TAITURIN ELÄINYSTÄVÄT

Seinäjoen varhaiskasvatuksen lapset ja kasvattajat valmistivat keväällä Eläinystäviä, joiden tekeminen perustui kohtaamiseen ja läsnäoloon. Teokset olivat esillä eri puolilla kaupunkia toukokuussa 2021. Projektin sisältyi Taiturin taidetoimintaan eli varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaan.

KÄVIJÄENNÄITYKSIÄ TAIDEHALLISSA

Taidehallin näyttelyissä kävi vuoden aikana lähes 12 000 kävijää, joka on paras kävijämäärä sitten 1980-luvun alun, jolloin Taidehallin ensimmäisinä vuosina ovi kävi tiuhaan. Upankadun viimeisinä vuosina luku oli vakiintunut n. 10 000 kävijään. Vuonna 2020, jolloin oltiin ensimmäistä vuotta uusissa tiloissa, luku oli hieman alle 11 000. Vuoden suosituin näyttely oli *Siat*, jossa kävi yhteensä 5117 kävijää. Näyttely rikkoi näin ollen Seinäjoen taidehallin kävijäennätyksen. Myös kesällä nähty **Anne Katrine Senstadin** *Radical Light - Elements VI* oli suosittu, siinä vieraili 4102 kävijää.

MONIPUOLISTA TAIDEOHJELMAA

Taidehallissa järjestettiin vuoden varrella näyttelyiden lisäksi lukuisia työpajoja, opastuksia, taiteilijatapaamisia sekä erilaisia tapahtumia. Vuoden 2021 oheisohjelma piti sisällään mm. improvisaatiokonsertin, patsaspyöräilyjä, tanssiteoksen, performanssiklubin, kudontatyöpajan, keskustelutilaisuuksia sekä lapsille suunnattuja näyttelyopastuksia. Oheisohjelmaan lukeutuivat myös mm. *Aikuinen & Lapsi* -työpajat sekä *Vauvojen värikylpy*

-työpajat. *Vauvojen värikylpy* on vauvoille ja vauvaperheille suunnattu moniaistinen kuvataiteellinen työpaja, jossa on pääpaino eri värien ja materiaalien kokemisella ja lapsen ja vanhemman yhdessä tekemisellä ja ihmettelmisellä. *Aikuinen & lapsi* -kurssi puolestaan on lapsen ja hänelle läheisen aikuisen yhteinen taidehetki. Kurssilla tutustutaan Taidehallin esillä oleviin taidenäyttelyihin sekä tehdään yhdessä taidetta erilaisilla menetelmillä.

KEHITTÄMISTÄ JA SUUNNITTELUA

Seinäjoen taidehalli on toiminut uusissa tiloissaan maaliskuusta 2020 saakka. Vuosi 2021 oli ensimmäinen kokonainen vuosi uusissa tiloissa, uuden toimintamallin mukaisesti. Taidehallin näyttelyohjelmaa suunnitellaan parin vuoden aikajänteellä taidekuraattorin johdolla. Ohjelmatiimiin kuuluvat taidekuraattorin lisäksi taidetuottaja, yleisötyön tuottaja ja näyttelymestari. Usein myös julkisen taiteen koordinaattori on mukana suunnittelussa. Näyttelyiden lisäksi ohjelmatiimi suunnittelee ja kehittää oheisohjelmaa sekä julkaisee taiteeseen liittyviä tapahtumia.

KALEVAN NAVETAN TAPAHTUMAT

Taide- ja kulttuurikeskus Kalevan Navetan toimijat järjestivät vuoden varrella useita tapahtumia yhdessä. Kalevan Navetan Afterwork Art -tapahtumissa kokoonnuttiin kerran kuussa perjantaisin taiteen, kulttuurin ja makuelämysten äärelle. Muu-Maun Kevät- ja Syyspäivillä puolestaan sukellettiin monimuotoisen lastenkulttuurin pariin ja koettiin ikimuistoisia taide-elämyksiä itse tehden ja ihmetellen. Tapahtumavuosi huipentui joulukuussa toimijoiden yhteiseen ValotON-tapahtumaan, jonka ohjelmassa oli mm. konsertteja ja työpajoja. Lisäksi Itkanmäen pihapiirissä oli esillä mm. eri ryhmien toteuttamia yhteisöllisiä valoteoksia.

PIKKUPROVINSSIN LÖYTÖRETKI

Vuoden 2021 lastenkulttuurifestivaali Pikkuprovinssi järjestettiin useassa osassa kevään, kesän ja syksyn aikana. Pikkuprovinssin löytöretki oli lapsille ja perheille suunnattu reitti Törnävänsaaren ja Ruutipuiston luonnonsuojelualueen ympäristössä. Löytöretken avulla haluttiin tuoda Pikkuprovinssista tuttua tunnelmaa kävijöiden koettavaksi koronaturvallisesti. Reitin varrella oli mm. lasten ja

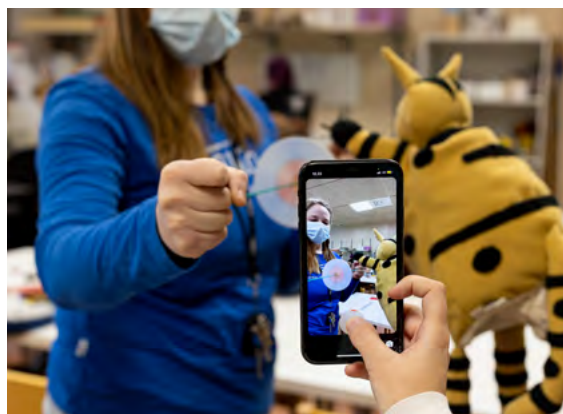
nuorten tekemiä koristeita ja yhteisötaide-teoksia, tehtäviä sekä QR-koodilla avautuvia videoita.

KESÄSOITTAJAT

Seinäjoen kaupungin Kesäsoittajien 11. kiertue järjestettiin 12.–30.7.2021. Kiertue piti sisällään 46 keikkaa mm. palvelutaloissa, päiväkodeissa, kahviloissa sekä puistoissa. Kesäsoittajina toimi 16–22-vuotiaista nuorista koostuva viiden henkilön bändi. Kiertueella oli lisäksi mukana tuottaja, joka vastasi äänentoistosta ja kuljetuksista.

TAAS MENNÄÄN! -PODCAST

Lasten ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastuksia käsittelevä *Taas mennään!* -podcast julkaistiin joulukuussa 2021. Podcastin ensimmäisen tuotantokauden käsikirjoittajina ja juontajina toimivat Alakylän koulun 6A-luokan oppilaat. Lapset suunnittelivat myös podcastin nimen, logon sekä jaksossa kuultavan tunnusmusiikin. Lastenkulttuurikeskus Louhimon julkaisema podcast on osa lastenkulttuurifestivaali Pikkuprovinssin ohjelmaa. Podcastin jaksot voit kuunnella Spotifyssa tai Anchor.fm:ssä.

LASTENKULTTUURIA MAAKUNTAAN

Lastenkulttuurikeskus Louhimon MaaMa 2021-hankkeessa selvitettiin edellytyksiä maakunnallisesti toimivan lastenkulttuurikeskuksen luomiseksi. Hankkeen tavoitteena oli muodostaa koordinaatiomalli, joka mahdollistaisi paikallisilla resursseilla laadukkaiden taide- ja kulttuurisisältöjen leviämisen laajalti maakuntaan. Lastenkulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden rinnalla hanke pyrki parantamaan Etelä-Pohjanmaan alueen taidekasvattajien, taiteilijoiden sekä muiden taiteen ja kulttuurin ammattilaisten työllistymismahdollisuuksia. Hankkeessa olivat mukana Alajärven, Alavuden, Evijärven, Isojoen, Isonkyrön, Karijoen, Kauhajoen, Kauhavan, Kuortaneen, Lappajärven, Lapuan, Soinin, Teuvan, Vimpelin ja Ähtärin kunnat.

K65 KULTTUURITOIMINTA

Kulttuuripalvelut toteutti monipuolista kulttuuritoimintaa yli 65-vuotiaille tapahtumien, kerhojen ja työpajojen muodossa. Kulttuuri-aiheiden äärellä kohdattiin K65 Kulttuurikeskiviikon taidetyöpajoissa, K65 Taidetorstain näyttelykierroksilla sekä K65 Perjantaitreffeillä verkossa. Kotihoidon asiakkaat saivat kulttuu-

ria kotiin kuvapuhelimen välityksellä ja seniorikerhot kokoontuivat aktiivisesti. Ikääntyvien palvelukeskuksiin iloa vietiin muun muassa erilaisilla musiikkitervehdyksillä.

KULTTUURIHYVINVOINTISUUNNITELMA

Seinäjoen kaupunki julkaisi laajan ikääntyvien kulttuurihyvinvointisuunnitelman. K65 Kulttuurihyvinvointisuunnitelman tärkein tavoite on ikääntyvien yksinäisyyden vähentäminen. Suunnitelma on ensimmäinen laatuaan sekä Seinäjoella että valtakunnallisesti. Se kertoo, miten ikääntyvien hyvinvointia kohennetaan Seinäjoella kulttuurin avulla vuosina 2021–2025. Suunnitelma on Seinäjoen kaupungin kulttuurihyvinvointisuunnitelman ensimmäinen osa.

SIRKUSKOULUTUSTA

Lastenkulttuurikeskus Louhimo järjesti keväällä 2021 Seinäjoen varhaiskasvatuksen henkilökunnalle sirkuskoulutuksia etäyhteyksillä. Varhaiskasvatuksen yksiköihin koottiin myös erilaisia sirkusvälineitä sisältäviä sirkuskasseja, joiden avulla lapset pääsevät tutustumaan sirkusteluun omassa päiväkodissaan.

Tunnuslukuja

HENKILÖSTÖ

- 12 vakituista
- 52 määräaikaista
- 3 työharjoittelijaa
- 7 kausityöntekijää
- 43 toimeksiantoa
- 68 henkilöä
- 30,92 henkilötyövuotta

AVUSTUKSET

76 800 €
myönnettyjä avustuksia

203 594 €
haettuja avustuksia

92
hakemusta, joista 80:lle
myönnettiin avustus

Löydät lisää tunnuslukuja juttujen yhteydestä.

HANKKEET

8
haettua hankeavustusta

6
myönnettyä hankeavustusta

KUVA: TUUKKA KIVIRANTA

Seinäjoen kaupunki
kulttuuripalvelut
PL 215 60101 Seinäjoki
kulttuuri@seinajoki.fi
www.seinajoki.fi/kulttuuri